1873. V. évfolyam. 148. szám. Csütörtök, julius 31.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Óthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény ot hasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Hogy állunk?

II.

** Az ellenzék mindeddig nyiltan, férfiasan küzdött amaz elvekért, melyeknek zászlója alá szegődött, mint párt.

Ama szempontok, melyek eddig vezéreltek bennünket, még ma is megvannak, s valósitásuk esetére épen oly üdvhozók lennének, mint a milyennek eddig hirdetők azokat.

Ha minden két három évben elkiáltjuk magunkat, hogy vessünk fátyolt a multakra, akkor a bennünk vetett bizalomnak előbb-utóbb el kell enyészni.

Becsületes pártéletben soha sem lehetnek arra jogosultak az ellenzékiek, kik az államban az ellenőrködés szerepére vannak hivatva, hogy elfoglalt álláspontjukat feladják, ha ugyan e pont a nemzet józan közvéleményének helyeslésével találkozik, mint a hogy e tekintetben a magyar ellenzék áll.

Csak akkor lehet és kell is lecsillapulni a pártoknak, midőn a közös haza külellenség által támadtatik meg, akár tegyverrel, akár más uton. E tekintetben már többször szép példát mutatott fel nemzetünk, s hogy erre a jelen pártalakulások mellett is képesek vagyunk, megmutattuk akkor, midőn az általunk épen nem bálványozott Kerkápoly védelmére a bécsi sértegetések ellenében, pártkülönbség nélkül, mint egy test s egy lélek szólaltunk fel, a midőn ő, mint Magyarország kormányférfia támadtatott meg.

Az ellenzék, ha néha tulengedékeny volt is, nemes magatartása által mind szélesebb tért nyerta hazában, ha tehát jelenlegi álláspontját feladná, a barátokból kész volna — az elvellenesek tábora. —

Most egyátalán nem látszik annak szüksége, hogy szilárd helyünket elhagyjuk, sőt ártanánk ezzel azon elveknek, a melyeket zászlónkra iránk fel.

A balközépnek pedig épen nincs oka, hogy engedjen el valamit elveiből, mert hiszen eddigi multját gyalázná meg azzal.

Bármily ügyetlen és tehetetlen kormányunk legyen is, nem lehet arra ráfogni, hogy az ellenzék által követelt jó dolgokat a maga fejétől ne vinné végbez. Minden lépten-nyomon látjuk, hogy Bécs az, mely fogva tartja a kormány gyeplőjét, az ellen kell nekünk folytonosan küzdenünk. A kormányt legfelebb csak sarkaljuk arra, hogy használja fel hatalmát a nemzet jogainak teljes visszaszerzésére. Ha tehát mi is az engedékenyek közé lépnénk, akkor bizonyára nem nyernénk onnan semmi jót, a honnan folytonos ostromlásunk után is alig tudunk valamit kicsikarni.

E helyzet épen arra utal bennünket, hogy minél inkább szilárditsuk meg az ostromló sereg táborát; mert ha ilyen nem volna is, a kormánynak kellene ily pártot teremteni, hogy egyes emberek a kölcsönös engedékenység folytán ne gazdálkodnának kényök-kedvök szerint.

Nekünk magyaroknak sajátságos helyzetünk van politikai tekintetben. A kormány, ha botlásait szemére vetik, nyiltan áll elő, hogy a jelenlegi közjogi alapon többet nem tehet, mert tiltja közösügyes szerződésünk.

A kiegyezési alapra hárul tehát mind az a hiba, melyet a kormány a nemzet ellen elkövet. S mi következik ebből? Bizonyára nem az, hogy siessünk azon alap támogatására, a melyen szerencsétlenségünk vára épült fel. Hanem az, hogy teljes erőnkből működjünk annak lerombolásán, s minden ujabb ostrom után kettőzött erővel rohanjunk ellene.

Innen látszik tehát, hogy a nemzet érdeke ellen cselekednénk, ha feladnók közjogi ellenzéki álláspontunkat.

Ha valaha, most kell a kiegyezési alapot igazán bolygatni, hogy a szerződés közeli lejártával önmagától düljön össze

Csernátony jó akaratunak, s őszintének gondolja azokat, a kik sorsunkat Bécsben igazgatják. Mocsári ugy veszi a dolgot, a mint van, s jogos téren állván, követeléssel áll elő. S e tekintetben minket is lelkünk meggyőződése Mocsári mellé késztet állani.

Legalább, ha bécsi jóbarátainktól nem csikarhatunk is ki semmit, élő tiltakozásként fogunk állani a jogaink csorbitói előtt. Különben is jól tudjuk, hogy sokkal ravaszabbak azok a bécsiek, mint hogy szép szóval lehetne velök boldogulni.

Véleményünk tehát oda megy ki, hogy egyátalában nincs szükségünk politikai szinváltoztatásra, okunk sincs arra, hogy engedjünk azoknak, kik jogainkat lábbal tiporják.

Sőt inkább uj erővel kezdjük meg a harczot. S mint közjogi ellenzék is küzdjünk a reánk nézve veszélyes kiegyezési alap ellen.

És ha ebben mindnyájan egyetértünk: — a haza fényre derül.

— **Az egyetemi tanács** Horn Ede ki jelöltetését a politikai tanszékre jóváhagyta. Éljen!

— **Őszinte sajnálattal** jelezzük, hogy a pesti egyetem rektorává Kautz Gyula választatott, s a szabadelvü párt jelölte Hoffmann Pál 2 szónyi kisebbséggel megbukott.

— **A jury tagok bucsuja Budapesttől.** A bucsubankett még fényesebb volt, mint az első s az kedélyességben sokban fölülmulta ezt, s végül a jókedv határt nem ismert. Tegnap előtt délután számos jury-tag látogatást tett az öreg Havas Ignácznál s a japániak pláne köszönetet intézetek hozzá. Ez irat, melyet Havas I. családi ereklyéül fog megtartani, veres és fekete tussal, kötaszerü irmodorban van festve. A bucsunál mindenkit elfogott az érzelem, egymás nyakába borult ismerős, ismeretlen s csókolták egymást. Egy éltes urnő annyira nem birt már érzelmeivel, hogy Havasnak kezet csókolt, mit ez természetesen viszonzott. Az urnő példáját egy fiatal menyecske akarta követni; de az öreg ur megelőzte, amugy magyarosan megölelte a menyecskét. Következett az arczképek s névjegyek barátságos kicserélése. A mint a vendégek a vasuthoz kimentek s a waggonokba ültek, a bucsuvételnek nem volt sem vége, sem hossza s a meddig a távozók beláthaták az indóház nál maradt jó barátokat, addig kendőiket lobogták s kezeikkel bucsut intettek.

— **A rozsda ügyében** összehivott bizottság tegnap kezdé meg üléseit.

— **Zichy József gr.** keresk. ügyért a budapesti gőzmalmok igazgatói tegnapelőtt azon kérelemmel keresték meg, hogy az alduai tartományokból behozott gabna vámja töröltessék el. A miniszter kijelenté, hogy azt magától nem teheti, de nem bánja, ha a malmoknak szabadságára hagyatik, hogy a vámot kész pénz helyett szilárd értékben biztositsák a kincstárnak.

— **A horvát országgyülés** ujabb bir szerint aug. 20-ra hivatik össze.

A községi biráskodásról.

Az 1868. LIV. t. cz. 475. s következő §§. szerint a községi biróság felállitatván, annak, mint egyeztető békebirónak illetősége, a községi lakosoknak 30 ft értéket meg nem haladó személyes kereseteire terjesztetett ki.

Mennyiben jó, vagy rosz, czélhozvezető, vagy czélirányta an a törvénynek ezen intézkedése? s képesek-é vagy nem a községi biróságok betölteni hivatásukat, s megfelelni az igazságszolgáltatás szép, de nem ritkán nehéz feladatának? ezuttal nem vitatom, s vitatását e lap keretébe vonhatónak nem is gondolom. E jelen igénytelen soraimnak egészen más czélja van; jelesül azon ide vágó s gyakorlati kérdés eldöntése: létezneke maig is a községi biróságok, s érvényben áll-e a fentidézett törvény rendelete vagy sem? Vannak ugyanis sokan, kik csak felületesen vizsgálván a dolgok uj rendét a törvénykezés terén, s hivatkozva a m. k. igazságügyminiszterium által mult 1872. év tavaszán az elsőfolyamodásu biróságok számára kiadott utasitás 49-ik §-ára, mely, egyebek között, a községi biró által eddig teljesitett cselekményeket is ezentul a járásbiróság által eszközlendőknek mondja: ebből azt következtetik, hogy a községi biróságok nem is léteznek többé. Sőt találkozott járásbiró a nagyváradi kir. törvényszék területén, ki — a mint értesültem — körlevelet is bocsátott ki járásában, melyben az illető községi előjárókat határozottan eltiltotta a községi biráskodás gyakorlásától.

Ezen következtetés s arra alapitott eljárás azonban téves és helytelen; mert tudni kell azt, hogy a törvényhozás tisztán csak a rendes biróságok életbeléptetését bizta az igazságügyminiszterre; ugy de a községi biróság nem rendes, hanem kivételes biróság (egyeztető békebirósá), azt tehát az az igazságügyminiszter meg sem szüntethette, mivel arra az orsz. gyülés által fel nem jogosittatott.

De tudni kell azt is, hogy van a legujabb törvényekben egy igen érdekes szakasz, a birói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törv. czikk 19. §a, mely szerint a birói törvények s törvény alapján keletkezett s kihirdetett rendeletek (t. i. kormányrendeletek) szerint tartozik eljárni és itélni. A rendesen kihirdetett törvények érvényét kétségbe nem veheti, de a rendeletek törvényessége felett, egyes jogesetekben a biró itél.

E törvény idézésénél meg kell jegyeznem, hogy ennél üdvösebb s szabatosabb elvü törvényt az ujabb törvényhozás nem mutathat fel. Ennek nagy jelentőségét s hordere jét aligha belátták a kormánypárti jogászok. E törvényben nyert valódi kifejezést a birói függetlenség eszméje; s ezen egyetlen törvény az, mely a birót, nemes functioja, az igazságszolgáltatásban nemcsak teljesen függetlenné teszi a kormánytól, sőt némileg fölé is rendeli annak.

Természetesen e törvény ütése alá esik ama hivatolt kormányrendelet is, melynek elenében nem arra kárhoztatvák a birák, hogy annak vakon engedelmeskedjenek és hódoljanak; hanem igenis arra jogositvák, mikép azon rendelet törvényessége felett itéljenek, s annak kötelező erejét nem a kormány hatalma s tekintélye, hanem maga a létező törvény kétségtelen határozatai s utmutatása szerint mérlegeljék.

Ekép jártak el ez ügyben hazai felsőbb bíróságaink folytonosan. S a mint az ide vonatkozó döntvények, főleg a semmitőszék e tárgyban keletkezett határozatai igazolják, minden előfordult esetben, kivétel nélkül elismerték a községi biróságok létezését s müködési jogosultságát, s érvényben állónak tekintik ez intézményt maig is, épen ugy, mintha a fentebb hivatolt igazságügyminiszteri rendelet, melynek törvényessége felett tehát legalább e részben pálczát törtek, nem is léteznék.

Elég legyen ennek teljes bizonyitása végett a többi közül egy eklatáns példát felhoznom.

A „Törvényszéki Csarnok“ f. évi 45. száma hozott e tárgyban legközelebb egy semmisitőszéki döntvényt, melyben világosan kimondatott, hogy: ha a kereset tárgya, a községi biróság illetőségéhez tartozik, a perrendt. 480. §ban előirt községi bizonyitvány felmutatása nem mellőzhető még azon esetben sem, ha bármely biróság szabadon választhatása kiköttetett.

Az ide vonatkozó jogeset következő: Kovács László — Jakab Ferencz ellen 7 ft megfizetése iránt közvetlenül a zala-egerszegi járásbiróság előtt keresetet támasztott, hivatkozván arra, hogy alperes az általa kiállitott (A) okiratban, magát bármely szabadon választható biróság illetőségének alávetette.

A j.bíróság 1873. febr. 22. 665. sz. végzéssel a keresetlevelet fölperesnek visszaadatni rendelte, a községi biróság bizonyitványának pótlása végett.

Ez ellen fölp. semmiségi panaszszal élt, következő alapokon: a biróság szabadon választása levén kikötve, a kereset jelen biróság előtt jogosan volt indithato; de ha illetéktelen lenne is, a perr. 8. 53. §§. eseteit kivéve, a felek belenyugvásával illetékessé válhatott volna, és azon §§. alá a községi biróság nem tartozik.

A semmitőszék azt elvetette; „mert, habár alperes az A. alatti okiratban magát bármelyik szabadon választható hatóság illetőségének alávetette; — mindazonáltal, tekintve a kereseti összeget s azt, hogy a perbeli felek ugyanazon egy községbeli lakosok, e szerint a törv. határozott rendelkezése folytán a kereset tárgya a községi biróság illetőségéhez tartoznék, és a rendes, különben az A. szerint szabadon választható biróság által csak azon esetben lenne eltogadható, ha fel tal csak azon esetben lenne eltogadható, ha felperes a perr. 480. §ban előirt bizonyitványt becsatolta volna: az eljáró biróság tehát törvényesen határozott, midőn ezen törvényes kellék hiánya miatt a keresetet visszautasitotta.“ (1873. április 23. — 5533. szám alatt).

A községi bíróságok tehát máig is léteznek.

Komáromy Károly,
h. ügyvéd.

— **II.-Dorogh**, julius 29. Városunkban a kolera rémes betegségei még folytonosan mutatkoznak; ámbár a betegek száma s nemkülönben a halálozások az ügyes és gyors orvosi segély következtében tetemesen kevesbültek. E betegség, miként azt az eddigi jelenségek is mutatják, legtöbb pusztitást tesz a szegény munkásnép közt, minthogy ezek az orvosi segélyt, részint honn nem létök, részint anyagi helyzetöknél fogva, nélkülözni kénytelenitetnek. Óhajtandó lenne, hogy a városi előljáróság e tárgyban minél hamarabb intézkedve oda hatna: miszerint a szükséges óvszerekkel, — habár a város költségén is — a városon kivül munkálkodó egyének ellátva legyenek. Hogy mennyire lelkén hordja egy némely polgára a városnak ez ügyet, bizonyitja az, miszerint Görögh Péter ur 20 frtot adományozott ez erkölcsi kötelesség megvalósithatására.

Az erdélyi kath. vallásalap.

— Említést tettünk mi is ama hirről, hogy Trefort közokt. ügyér az erdélyi kath. státusnak átadta az államvagyon kezelését. A hiv. lap nem hiv. része e tárgyra vonatkozólag most a következő czikket hozza.

„Több lapban foglalt helyet azon közlemény, hogy a vallás és közoktatási miniszter f. év junius 16 kán 1008 szám alatt kiadott intézménye által az erdélyi kath. egyházmegye részére külön, még pedig közigazgatási uton, egyházi önkormányzatot engedményezett, s hogy az erdélyi u. n. kath. egyházvagyont is a kath. statusnak rendelkezésére adta. E hir teljesen alaptalan. A miniszter semmi ujat nem adott az erdélyi kath. egyházmegyének. Hanem miután Ő Felségének legfelsőbb elhatározásához képest már 1867. september havában kormányilag megengedtetett, hogy „az erdélyi főkormányszéknél fenállott ugynevezett katholika Commissio megszüntetvén, az annak hatásköréhez tartozó ügyek az erdélyi római hath. Statusnak és az annak kebeléből választandó bizottmánynak (vagyis egy 24 tagu igazgató-tanácsnak) befolyásával kezeltessenek és intéztessenek“: az ez idő szerinti miniszter az erdélyi kath. Statusnak azon eljárását, mely szerint az évi ülését megtartotta és a 24 tagu igazgató tanácsot, mely az eddig müködött kath. Commissio helyébe lépendő volt, tényleg is megválasztotta, csupán jóváhagyó tudomásul vette. Az erdélyi kormányszék megszünte után a kath. Commissio további fennállásának többé nem volt értelme. Ennek helyébe tehát, tekintettel az erdélyi egyházmegye kivételes állása és a fenemlitett régebbi kormányi intézményre, egy más közeg lépett, kinevezettek helyett választottakból álló. Ez az, amit a miniszter nem is engedélyezett, hanem, mint már korábban engedélyezett eljárást, egyszerüen tudomásul vett. A kath. Commissio helyébe lépett 24 tagu igazgatótanács hatásköre ugyanaz, mely volt a kath. Commissióé; és sem a vagyonkezelés, sem egyéb tekintetben ki nem tágittatott; sőt világosan és határozottan kimondja a miniszteri leirat, miszerint minden egyéb ügyre nézve, mikre ama közegváltozáson tul a f. év május 12 én és folytatólag ülésezett kath. Status még kiterjeszkedik, a miniszter nincs azon helyzetben, hogy az erdélyi kath. püspöki megyét illetőleg külön és kivételesen intézkedhessék, minthogy ezek együttesen az összes magyarországi kath. egyház számára megállapitandó önkormányzat alkalmával és azzal szervezetesen fognak annak idején elintéztetni.“

Közölvén a vádat, közöljük a hivatalos mentséget is. Azonban megjegyezzük, hogy biz e czáfolat későn jött; pedig ha az ügy tisztában állott volna, a nyilatkozat előbb is napvilágot láthat. Jobb lett volna ennél már előbb is a hivatalt intézmény közölni.

Megjegyezzük még, hogy e sorok nem czáfolják meg azon vádat, hogy a vallásalap a kath. státusnak kiadatik.

Erre kérünk Treforttól csak egy — igent, vagy nemet.

Helyi érdekeink.

Habár Amikusz, Inimikusz, Mikusz, Amika, Ikusz és Harmónia városunkat érdeklő sok fontos tárgyat kezdtek szellőztetni, de miután ahoz nincs reményem, hogy az ő becses figyelmök a szőllőskertek állapotára is — legalább most hamarjában — kiterjedjen: bátor vagyok e tárgyban nehány szót elmondani.

Hogy a homokkertben állandóan lakni s illetőleg megtelepedni nem szabad, ez már régi dolog, mert ezen tilalom még azon időből veszi eredetét, midőn nevezett szőllőskert mint ilyen létrejött, — tanuskodnak erről a városi tanács által még 1819. febr. 3-án helybenhagyott s ma is érvényben álló kertségi rendszabályok, melyeknek 27-ik czikkelye az állandó künlakást határozottan tilalmazza.

Megtörtént ugyan, hogy több izben, s legközelébb az 1871 és 1872-ik években is akadtak olyanok — kik önhatalmulag rendes lakást foglalván a homokkertben, midőn onnan a rendőrkapitányi hivatal által kiutasittattak, — az ebbeli rendeleteknek ellenszegülve, előbb a tanácshoz, majd ismét a képviseleti közgyüléshez folyamodtak, de kérelmük igen alapos indokoknál fogva mindkét helyen elvetietett, s a kapitányi hivatal közgyülési határozat által

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MÜVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta **Schwartz Mária Zsófia.**

Harmadik rész.

(Folytatás)

Segitett neki lassan felállni; egy botot adott át, és erre s az orvos kezére támaszkodva szabad volt Gabriellának egyasser körülmenni a szobában.

Miután Gabriella egy kissé azon évődött, hogy oly nagyon biczczent, és Ismael mint orvos pár kérdést tett, visszavezette a pamlagra, s kinyilatkoztatá, hogy most már teljesen helyre van állitva.

— Ön nagyon jó volt irányunkban orvos ur: mondá Gabrielle, és mi e jóságot és barátságot, melyet iránt nk tanusitott, soha sem hálálhatjuk meg.

— Moulin kisasszony, azon gyönyör, melyet anyjával és önnel tett megösmerkedésem okozott, gazdagon megjutalmazott azért, a mit tehettem, felelt Ismael barátságosan.

— Annál jobb reánk nézve, ha ugy volna, a mit azonban épen nem hiszek. Legyen meggyőződve, hogy én sokkal jobban tudom, mily rendkivüli lekötelezettséggel tartozunk önnek, de szavakkal nem tudom azt kifejezni. A hála szivemben lakik és nem ajkamon, s ezért nem akarok erről beszélni, hanem keresztyén módon az ön jóakaratára kivánkozom. Merésselhetek önhöz mint barátomhoz szólani?

E szavaknál mosolygott Gabriella.

Ajkán ritka volt a mosoly, s ez igy volt jó; mert ha egy ilyen deritette fel arczát, el feledte az ember hogy orra nagyon nagy, homloka nagyon magas, és csak a szeméből kitörő napsugarak s a jóság elragadó kifejezése volt látható, mely minden vonásán visszatükrödzött.

Jó volt Ismaelre nézve, hogy szivét már a szép Ruthnak ajándékozá, mert különben nem lehett tudni, mi történik vele.

Bár szive biztositva volt a tűz ellen, még is e gyermek oly befolyást gyakorolt reá, hogy hévvel felelt:

— Örvendek hogy annak tart, s remélem, mindig megérdemlem barátjának nevezhetnem.

— Tudom, s épen ezért teljesit egy kérésemet?

— Ha hatalmamban van, bizonyos lehet róla. —

Gabriella lehajtá fejét, s lekötelező arczczal kérdé:

— Ön mint mindenki, ki anyámat ösmerni tanulta, esodálkozik rajta, — nem ugy van —? No jó, azt hiszi ön, hogy méltó vólnék ez anyára, ha tétlenül engedném érettem és testvéremért dolgozni? Nem, én háladatlan, szivtelen gyermek volnék, ha ezt megengedném. Azért engedje meg e kérést önhöz, hogy segitsen engem nehány tanitványhoz zenében és nyelvekben. — Oly nevelésben részesültem, a milyent kevesen nyernek, és most itt a pillanat, melyben abból magam és enyéim részére hasznot huzhatok. Atyám sirjában sem bocsátana meg nekem, ha a gondok összes terhét imádott nejének vállain hagynám nyugodni. Magam is megvetésre méltónak tartanám az életet, ha azon keveset, mit munkájával szerez, mint egy falánk kukacz emésztenem föl.

— Engedjen meg nekem egy kérést — vágott közbe Ismael, — dolgozott ez előtt Moulin asszony az ő és övéi fentartásáért? —

— Nem, soha. Atyám soha sem akart, még akkor sem midőn a szerencsétlenség üldözni kezdte, arról hallani, hogy szükséges legyen nékie kenyérért dolgozni. Most bánattal szivében az ő halála fölött, egyedül arra törekszik, hogy gyermekeit fölnevelhesse és megoltalmazhassa azon nyomortól, melyből ön megmentett. Nem vagyok képes elviselni azon tudatot, hogy én miattam erőlteti meg magát.

— Ön sokkal ifjabb, minthogy tanitónő lehessen.

— Igen éveimre nézve; de nem vagyok asszony egy müvelt és szeretetre méltó nő, nehány barátságos és hizelgő szót mondott, melyek Gabriellát felviditották és felbátoriták.

Másnap megkezdődött a tanitás.

Ugyanazon napon késő este Izmael és Ábrahám, ki egy kirándulásból tért haza Saint Brie Vicomte-tól, ez utóbbi szobájában ültek és társalogtak.

— Találkoztál már atyámmal mióta Schweicsi utazásából visszatért? — kérdé Ábrahám.

— Csak futólag láttam. — Miután a nénit üdvözölte, s igy szóllott hozzá: — hasztalan utaztam — bezárkozott szobájába.

Akkor anyám bizonyosan nagyon szomoru, mondá Ábrahám, mert ha atyám visszavonul, ő mindig szenved. Bizonyosan valami szomoru és kellemetlen titok nyugszik atyám életén, valami rettentő emlék, mit sem az idő, sem a viszonyok nem képesek enyhiteni. Sokszor különösnek tünt fel előttem, hogy lelkiösmeretes ember mint ő, szünetnélkül mogorva. Én nem emlékszem, hogy valaha nevetni láttam volna. Soha sem tüntették fel vonásai az öröm kifejezését. Mi lehetett az, mi ily módon hatott életére.

(Folyt. következik.)

utasitva lett az erőszakosan kint lappangókat szükség esetében karhatalommal is — kiköltöztetni. —

Fájdalom, hogy ezen közgyülési határozat mainapig sem hajtatott végre, minek azon szomoru következménye lett, hogy nemcsak a régibb kintlakók maradtak helyeiken, hanem még mások is vérszemet kapva, pajtáikban megfészkelték magukat; ugy hogy most a homokkert egy második józsakertté fajult, — sőt még annál is roszabb, mert itt senki sem ügyelhet a lakókra, nincs rendőri hatalom, mely képes volna parancsolni nekik; — szabadon csatangolnak éjjel nappal a kertben, — s a csőszök nem képesek kellő felvigyázatot teljesiteni, — a sok gyermek összevissza jár az utakon, s a még éretlen kevés gyümölcsben is kárt tesz. — Igy történt, hogy a közelebb mult napokban épen a felsőjárási kertgazdák gyümölcsfáit megdézmálták; — pedig a kis kertgazda M. F. is családostul állandóan kintlakik, s még az ő szőllőjét sem kimélték meg a tolvajok: — hátha még az a kevés szőllőfürt is nemsokára érni kezd: ki fogja azt annyi kintlakó családtól, az azokhoz járó számtalan látogatótól, s emellett még a kivülről betörőktől mególtalmazni?!

Drágra napszámmal, roppant költséggel tartjuk fent szőllőskerteinket, s még annyi örömünk sincs benne, hogy a mostoha időjárás után megmaradt csekély termésünket élvezhessük. — Hiába vannak czélszerüen alkotott rendszabályok, mert azok csak papiroson hevernek, — sem a városi tanács, sem a mezei rendőrkapitányi hivatal nem szerez foganatot saját határozatának; sőt, mi több, még arról is sajnosan értesültünk, hogy a kapitányi hivatal a kertben lakókat f. évi pünköst előtt néhány nappal maga elé idéztetvén, midőn figyelmeztette őket a kintlakás tilalmára, azok határozottan kijelentették, hogy ők bizony ki nem költöznek, — s erre a kapitányi hivatal szépen elhallgatott és hallgat azóta folyvást!

Hallottuk ugyan, hogy a kintlakást tilalmazó tanácsi és közgyülési végzések ellen némelyek már regebben a miniszteriumhoz felleb beztek, — a honnan még eddig semmi érdemleges határozat nem érkezett le; — s talán épen ezen körülmény teszi gyengévé kapitányi hivatalunkat arra nézve, hogy a tanács és közgyülés határozatait végrehajtsa; — ámde ez törvényellenes mulasztás, mert ilyen rendőri dolgokban a miniszteriumhoz történt felfolyamodás a végrehajtást nem gátolhatja, — erre világos törvény van, — s itt a halogatás kipótolhatatlan károkat okoz.

Már eddig a homokkerti lakosok lélekszáma megközeliti, de talán meg is haladja a százat, s még folyvást szaporodnak, — vannak ott talyigások, mesteremberek, — iskolás és nem iskolás gyermekek; szóval az egész kertség egy méh köpü, a hol valósággal hemzseg a nép, — csakhogy a mézet nem hordják azoknak, kik nem laknak kinn; — nem tudjuk hová fog ez vezetni?!

Azért tehát jó lesz, ha a városi tanács erélyesen intézkedni fog, hogy a törvény, — rend és vagyonbiztonság kivánalmainak haladék nélkül elégtétessék; — ezen intézkedést városunk minden jóravaló polgára megvárhatja.

Végre nem lehet emlités nélkül hagyni azt sem, hogy a homokkertben levő kuttól csaknem éjjel-nappal szekereken hordják a jó vizet a városba, s az ilyen vizhordók szintén sok kárt okoznak az utféleken gyümölcs és egyéb terményekben, — mint ez már a mult években is többször tapasztalható volt! — Ennek ugy lehetne elejét venni, ha a vizhordás ideje naponként csak bizonyos órákra határoztatnék, — a mikor a csőszök is ehez alkalmazkodva jobban felügyelhetnének a vizhordókra mint most, midőn nem tudhatják ki és mely órában jön vizért. — Ezt tehát szintén ajánljuk a városi hatóság figyelmébe.

Árgusz.

Petőfi Sándorról.

— Huszonnégy éve ma, hogy Petőfi Sándor, a magyar szabadságharcz lánglelkü csalogánya utószor láttatott Segesvárnál.

Emlékezzünk meg e napra! Emlékezzünk meg e napon arról, ki a nemzetnek oly megbecsülhetlen kincset hagyott — költeményeiben!

1849. jul. 31. délután 3—4 óra közt Segesvár mellett Petőfi, gr. Lázár Albert, ki ma is él Marosvásárhely közelében medgyesfalvi birtokán, és Zeyk észrevették, hogy Bém altábornagyot 10—12 kozák vette körül. Ezek siettek a hős megmentésére. A tusában Petőfi és Zeyk észrevétlenül eltüntek; Bém és gr. Lázár megmenekedtek.

Petőfit azután nem látta többé senki!

Bém nem hagyta boszulatlanul Petőfi elvesztését, s még ugyanazon napon az oroszok tábornokát Skariatint ágyuval lelőtte.

Az orosz tábornok emlékének tiszteletére Segesvár mellett ma is kápolna áll.

Petőfi emléke minden magyar kebelben él. De őt megillető emlékszobor még sem emeltetett a hazában!

Huszonnégy éve ma, hogy eltünt közülünk a nagy szellem. Méltó tehát e nap, hogy megemlékezzünk reá! E napon hangzott a költő ajkairól leglelkesebben ama szózat:

„Ha nem születtem volna is magyarnak
E néphez állanék legottan én.....“

Legyen áldott közöttünk a nagy léleknek dicső emléke!

UJDONSÁGOK.

* **Augusztus 2-ika** szombaton lesz; a régi honvédek — mint halljuk — ez alkalomból testületileg rándulnak ki a hősi halállal kimult bajtársak sirjához, hogy lerójják iránuk a kegyelet adóját. Azt hiszszük, hogy a közönség is számosan vesz részt a debreczeni csata ez évfordulati ünnepélyén.

* **Városi közgyülés** tartatik jövő csütörtökön, mint aug. hó első ily napján. A tárgysorozatot később fogjuk a közönség tudomására juttatni. Szeretjük hinni, hogy egyik legégetőbb kérdésünk, a reáliskola ügyében is tétetik ekkor intézkedés.

* **A „Tisza“** biztositó- és jelzálogbank mai napon tartott választmányi ülésében tárgyaltatott az intézet vagyonállása, s üzlete megvizsgálására kinevezett küldöttség jelentése, s Heller Alajos vezértitkárnak erre vonatkozó jelentése. A vizsgálat eredménye és a vagyonállás kimutatása közzé fog tétetni. Annyit azonban már határozottan kimondhatunk, hogy az intézet veszteségeiről elterjedt nagyitó hirek alaptalanok, és a tőkének csak igen kis része van megtámadva; a jelzálog- és jégüzlet nyereséget mutat. — Ma hajtatott végre az intézet hivatali létszámának nagy mérvü leszállitása is. Sok magánérdek érzékenyen sujtatik a leszállitás által; de az intézet jövőjének megmentéseért sok áldozatot is kell hozni. Az ezelőtti 120.000 frt körüli hivatali fizetés 48,000 frtra apasztatott le. A megmaradt hivatalnokok fizetései előbbi állapotban meghagyattak. — Schwarcz Bernátnak az igazgatótanácsosságról lemondása tudomásul vétetett. — Vecsey Imre és Telegdi László biráló bizottsági tagokul választattak meg. — A kimaradt hivatalnokok végkielégitésének elintézésével az igazgatótanács bizatott meg.

* **A tiszántuli egyházkerület** most a vásár alatt, mint eddig szokásban volt, nem tart gyülést, hanem ez aug. hó végére, vagy szept. elejére tétetik át.

* **Varosunk** polgárságát bizonyára érdekelni fogja a hir, hogy Kovács Lajos polgármester bécsi utjából hazaérkezett.

* **A főiskolaban** ma délelőtt tartatott meg az ifjusági uj tisztviselők ünnepélyes beigtatása. Győri Lajos bevégezvén széniorságát, helyét Pápai Pál foglalta el. Kontraskribs Oláh Imre lőn. Az illetők ez alkalomból székfoglaló értekezést is tartottak, Pápai Pál dicséretes ügybuzgalommal, és sok helyen önálló gondolkodásra mutató érveléssel fejtegeté s czáfolgatá azon ellenvetéseket, melyek a keresztyén vallás ellen elméleti oldalról a természettudományok, gyakorlati oldalról pedig a kommunizmus és szocziálizmus részéről emeltetnek. Oláh Imre a „fenséges“ fogalmát fejtegeté Schiller után. Mindkét értekezés igen jó hatást keltett a hallgatóságnál, mely a tanárokból s néhány bentlevő ifjuból állott. Megemlitjük egyuttal, hogy az akadémiai igazgató tanár a jövő iskolai évben Tóth Ferencz lesz.

* **A dalarda** — mint emlitők — holnap este a nagyerdei fürdőházhoz kirándul; a közönség közül is többen szándékoznak kimenni a zöldbe. Igy ott csak is jó mulatást várhatunk.

* **A nagy vásár** már holnap kezdetét veszi; aug. 1. és 2-ikán juhvásár, 3-ikán bőrvásár, 10-ikén sertésvásár, 11 s 12-ikén pedig a nagy baromvásár fog megtartatni.

* **Szintársulatunk köréből.** Rónai Mari jutalomjátéka ma este lesz a nagyváradi szinkörben; előadatik „Montjoye“ franczia hatásos dráma. Reméljük, hogy a közönség megérdemlett kitüntetésben részesiti ez ifju tehetséget. — Bodorfi Henrik jutalmára aug. 7 én „Rigolettó“ nagy opera adatik. Azt hiszszük, hogy oly müvészt, mint Bodorfi, méltó jutalommal illet a nagy váradi müpártoló közönség. — Rónait „III. Rikhard“ jul. 26-iki előadásáról igen kiemeli a „Nagyvárad,“ ő e szerepet minden izében müvészileg játszá.

* **Hivatalos jelentès** szerint tegnap ismét csak ő uj kolerabetegülési eset fordult elő városunkban, meggyógyult 4, meghalt 4, további gyógykezelés alatt 16 maradt.

* **A honvédek** ugyancsak készülnek az őszi gyakorlatokra. Mi bizunk a honv. ügyérben, hogy a városi hatóság feliratát a gyakorlatok elhalasztása ügyében kellő figyelembe veszi s legalább ebben az egy dologban követi Khun ur példáját.

* **Tudomásul.** A városi tanácsnak f. hó 16 án 4663/1873. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuton f. év augusztus hó 1-től kezdve szállitandó kérődző állatok és azok nyerstermékei orvosrendőrileg megvizsgálandók, arra nézve a foldmvelés, ipar és kereskedelmi miniszterium intézvénye folytán bizottság alakult, e bizottságnak tagjai: Rab László alkapitány, — (lakása kiscsapóutcza 762. szám) Vetéssy István, városi állatorvos, (lakása vargautcza 2243.) Bogdán Imre kap. fogalmazó, (lakása kiscsapón. 791.) és Szentpéteri György állatorvos (lakása czeglédu. 2609.) Ezen bizottság engedélye nélkül e vonaton nevezett állatokat és azok nyers termékeit szállitani nem szabad. Kik tehát szállitani fognak a jövőben, nevezett bizottságot 24 órával előre e felől értesitsék.

* **A piacz** kellő közepén ma egész napon át egy süppedék tátongott, a nélkül, hogy a rendőrség közül valaki észrevehette volna. Itt pedig még szerencsétlenség is történhetik. Szolgáljon e pár sor figyelmeztetésül.

* **Hiányos husmérésert** ujra több mészárost megbüntettek. Ugyan mikor lesz már az ily hireknek vége? A mészáros társulatnak kellene saját jó hirneve megmentése végett e tekintetben rendszabályokat alkotni.

* **Szegény kisujutcza!** Ott a piacz közelében van ez, s még sem ügyel erre senki; nem elég, hogy ott van a rondaság fészke télen nyáron, hanem még az embernek zárt falak közt sem lehet nyugalma. Éjjelenként olv éktelen lármák folynak ott, hogy a nyugodt pihenés lehetlenitve van; s a kinek talán a városon magát muzsikáltatni kedve van, az mind oda megy, biztos lehetvén, hogy a városháza közelében a rendőrség nem veszi észre. Az ily botrányok meggátlására felhivjuk a rendőrség figyelmét!

* **A pekekre** is ráférne egy kis rendőri vigyázat. Mostanában oly kicsi kifliket sütnek, hogy a réginek alig képezik ezek felét. Különösen a sós kifliket nagyon összehuzta az uralkodó jarvány — a görcs.

* **Egy elmebeteget** szállitottak tegnapelőtt a kórházba; ez az ember már régóta vallási rajongásban szenved, s az epreskerti prófétának, ki ugyan mostanában felhagyott ámitásaival, hü követője volt. Annyira fanatizálta magát, hogy megbomlott. Intő példa.

* **Megkaptuk az aláirási** felhivást a protestánsegylet által meginditandó „Theologiai könyvtárra.“ Ez 1874 ben fog megindulni, az egyleti évkönyvek alakjában. Előfizetési ára lesz évenként 4 frt; de az előfizetők három évre kötelezik magokat Ha a vállalatnak 500 előfizetője lesz, évenként 40 iv könyvet fog adatni, s azontul minden 100 előfizető után 10 ivvel emelkedik a könyvnek tartalma, ugy hogy ha ezer előfizető, lesz a mennyit három millió protestáns könnyen kiállithat, az egylet körülbelől 90 ivnyi könyvet adhat évenként. A protestánsegylet valamint egyéb irodalmi vállalatain, ugy ezen sem akar nyerni, hanem inkább kész ezt is anyagi támogatásában részesiteni. Az irók tiszteletdija e könyvtár részéről nyomtatott ivenként egyelőre 20 forintban állapittatott meg. A prot. theol. könyvtár adni fogja a külföldi egyházi irodalom legkitünőbb termékeit, gondos forditásban, valamint oly eredeti magyar müveket is, melyek a külföldi egyházi irodalom szinvonalán állanak; még pedig nemcsak szorosan szaktudósoknak való theologiai munkákat, hanem minden mivelt embernek hasznos és szükséges egyház társadalmi müveket is. — Eredeti müvek közül első helyen adja Szeremlei Sámuel: Vallás erkölcsi és társadalmi élet 1848 óta Magyarországon“ czimü dolgozatát, mely a protestánsegylettől 300 forint pályadijat nyert; valamint e vállalatban adja ki az egylet nagyobbik pályakérdésére remélhető dolgozatot: „A magyar protestáns egyház történetét a szatmári békétől a türelmi rendelet kiadásáig.“ És talán nem tulzás azon óhajtás és remény, hogy a debreczeni levéltár egyháztörténetünk érdekében át fogja engedni leforditás és közlés végett az ott elhelyezett Sinay-félepert; ha ottani körök közelebbről hasonló czélra felhasználni nem akarnák. — Egyelőre csak az aláirásokat kérjük beküldeni, pénz nélkül, folyó évi október 1-sőjéig Pestre (szénatér 6. sz.) az egyleti titkárhoz, hogy a vállalat terjedelme iránt tájékozhassuk magunkat. Az előfizetési pénz évenként 4 forint, mindig előre, január 1-ső felében lesz beküldendő. Gyüjtőknek 10 előfizető után az egylet tiszteletpéldánynyal fog szolgálni. Kelt Pesten, 1873. julius 20-án. Fördös Lajos, alelnök. Kovács Albert titkár.

* **Az allatkinzás** még mindig napirenden van; tegnap is egy talyigás ugy megverte lovát, hogy az összerogyott. Az ily nyilt botrányokért — reméljük — meglakoltatják az illetőt.

Délutáni posta.

— Tisza Kálmán tengeri fördőre Ostendebe ment, szeptemberig ott lesz. Ghiczy Karlsbadba készül; most Budapesten van.

— A királyi kisebb haszonvételek megváltása tárgyában az igazságügyérségben már készitik a tjavaslatot.

— A zágrábi székesegyházban feltalálták szent László magyar király palástját — hir szerint. A szekrényen, melyben a palást volt, irva állott: pallium sancti Ladislai.“ Oly igazi lehet ez is, mint Budán a szent Isván imádott jobb keze.

— Nemzetközi termény és vetőmagvásár Bécsben. Bécs községtanácsa a bécsi termény és liszttőzsde kezessége mellett a város mulató erdőjében levő disztermet a nemzetközi termény és vetőmagvásárra használatul átadta, hol is a vásár august. 5 és 6 án megtartatik.

— London, jul. 30. Az alsóház megszavazta az edinburgi herczeg évi jövedelmének fölemelését az orosz nagyherczegnővel történendő egybekelése alkalmából. Gladstone kiemeli, hogy a fejedelmek házasságai napjainkban nem birnak többé politikai jelentőséggel, kiemeli továbbá, hogy Anglia népe Oroszországot hosszu ideig ellenségének tekintette, most azonban ez uj kötelék által ama nézet valószinüleg meg fog változni. Szóló fölhozza, hogy a czár nemcsak hóditásai, hanem humanus cselekedetei, igy különösen a jobbágyok fölszabaditása által megörökitette jó hirét.

— Bern, julius 30. Ceresole szövetségi elnök a nemzeti tanács ülésében egy interpellácziára azt válaszolta, hogy ugy Thiers, mint Mac Mahon kormányánál a Mermillod ügyben eredménytelen lépések tétettek.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:

OLÁH KÁROLY.

Főmunkatárs:

SZATMÁRI KÁROLY.

Nyilttér.

Eladó, vagy haszonbérbe adandó birtok.

H.-Bagos község határához tartozó és a debreczeni határ ugynevezett vekeri pusztájával határos, nemesi tagbirtok, mely áll 440 hold legjobb minőségü szántóföldből, 180 hold dombos sárga homok szintén szántóföldből, 100 hold jó minőségü kaszálóból. 40 hold 7 éves gondosan tisztitott fiatal erdőből; van benne 200 hold ugar föld, melyet az uj gazda bevethet.

Az ára egyességtől függ; megjegyzendő, hogy egy harmadrész árát a vevő kifizeti, és engem a másik kétharmadrészéről biztosit, azt akár husz év mulva fizetheti, önként értetvén, hogy a kamatot évenként tartozik rendesen fizetni.

E birtok esetleg több évre haszonbérbe is kiadatik.

Értekezhetni felőle kismesterutczán 1437. számu háznál

Sebes Györgygyel.

450 2—

Mózes Lajos

ajánlja mindenféle szinü jó bélyegezni való festékét, valamint finom olajba tört kész festékeit, mindenféle fénymázait (lack), ecset (pemsel) a legjutányosabb ár mellett, Miklós utczán 2079. szám alatt.

463 1—3

Érmelléki bor

1872-diki legjobb minőségü akó- és hordó számra, továbbá 1846-ki bakator és 1866-ki aszu bakator palaczkokban, ugyszinte tokaji aszu és szegszárdi veres borok jutányos áron kapható Posszert Jánosnál Debreczenben saját házánál Piaczutcza 1903. szám alatt.

406 6—6

H I R D E T É S E K.

Debreczeni Lőrincz vásár 1873.

Ezennel értesitjük vevőinket, hogy következő **pénteken augusztus 1-jén** Debreczenben áruinkkal kirakodunk, és Szombattól fogva tisztelt vevőinknek folyvást szolgálatára állunk.

Spitzer Gerson és társa,
Pollák Jakab és fiai,
Rust és Müller.
Goldberger S. F. és fiai,
Sommer Gyula és társa,
Pollák és Lázár.

466 1—

Mentze A. H. varrógép raktárában

Debreczenben kaphatók a felülmulhatlanul elismert

Wehler és Wilson családi varrógépei.

Frister és Rossmanntól Berlinből ajánlja a Debreczen és vidéke részére gazdag választékban felszerelt családi varrógépei **főraktárát Mentze A. H. Széchenyi utczán 1813. sz. a.**

Egyenlően alkalmazhatók Mott. vászon, posztó, selyem, rips és durva szövetekre, fejér ruha gyártás és női ruha varrásnál minden más gépek által felülmulhatlan.

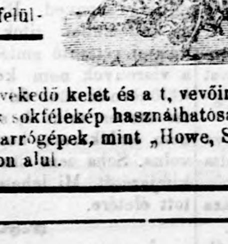

Összes kiállitása egybefoglalva könyü és zajnélkuli járattal; 5 évi jótállással! Személyes jelenlétnél dijnélkuli oktatás. — Vezérkönyvek magyar, német és franczia nyelven olcsó áron.

☞ Naponként növekedő kelet és a t. vevőimnek teljes megelégedése legjobbb bizonyitvany fent ré varrógépek sokfélekép használhatóságáról.

☞ Minden más varrógépek, mint „Howe, Singer, Grower és Backer stb. kiárulási bámulatig olcsón, gyári áron alul.

173 8—12

Eladó ház vagy puszta telek,

s kiadó bolt.

Kádasutcza elején a Tornay-féle vendéglő mellett az 1897 dik számu ház s malmos telek, melynek szélessége az utczára 26 öl, 7 hold 1150 öl házutáni foldjével, vagy pedig fele része, mint puszta telek, külső fele földilletőséggel, kedvező föltételek mellett eladó.

Ezen háznál 1 szoba konyha, kamara pincze, és padlás kiadó.

A városháza alatt a dohány áruda mellett levő bolt több évekre bérbe kiadó.

Értekezhetni felőlök Antalfy Lajos tulajdonossal.

428 4—

Arverési hirdetés.

Folyó évi augusztus 20 kán Székelyhid mellett az ér-köbölkuti bormérési jog 3 évre árverés utján haszonbérbe adatik, következő feltételek alatt.

1. Az árverelők mindegyike bánatpénzzül 100 frtot tesz le a felügyelő kezébe.

2. A kiba relt összeg fertály évre előlegezése, mely miden fertály évben előlegesen fog fizettetni.

3. Vagyonban köztekintélyu egyén jótállása vagy e helyett a 2-ik pontban foglalt fertály évi fizetésen felül, ugyanannyi összeg a birtokossági pénztárba letétetik, mely az utólsó részlet fizetésekor betudatik. — Bővebb felvilágositást ad

Ozmics István.

közbirtokossági felügyelő.

457 3—3

Kiadó lak.

Várutcza elején, Péterfia felől 352. sz. alatt egy egészséges és kényelmes lakás, mely áll 4 szobából, konyhából, kamarával és fatartóhelylyel, hónaponként 30 a. ért. frtért minden órán kiadó. Értekezhetni Tóth Ferencz tanárnál 348. sz. a. a nagytemplomnál.

467 1—3

Állandó gyári raktár

Női, férfi és gyermek szalmakalapokból

és napernyőkből.

Nagyválaszték fekete és szines selyem, szőr, barege, gazir, creton, satén, piquet, jaconette és batist kelmékből.

Szathmáry Testvèrek

nőidivat s ruhakészitési termében

Debreczenben.

A legdivatosabb ruhakelmèk

Mantillák és felöltők

Szalma és csipke női kalapok,

napernyők.

Bécsben személyesen tett bevásárlásuk következtében már megérkeztek s ajánlják dusan berendezett divatraktárukat a nagyérdemü közönség szives figyelmébe.

Nőiruhák és felöltők saját ruhakészitési terminkben a legutóbbi párisi és berlini minták után gyorsan és jutányos árban készülnek.

Ruhakészitési termünk a felső tiszavidéki gazdasági egyesület kiállitásán női ruhákért, az első rendü dijjal, ezüst éremmel és első rendü dicsérő oklevéllel jutalmaztatott.

Debreczen, 1873. Nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.

1873. V. évfolya

Előfizetési árak:
Helyben és postan küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10
Előfizetési pénz s minden közlemé
Főpiacz, Vecsey-ház földszin
szerkesztőségbe bérmentve küldend
Előfizethetni helyben.
Telegdi K. Lajos könyvkere
désében s a szerkesztőségnél. — Egyé
a postahivatalok utján.

1849. augusztus 2

** Az emlékezet fáklyája
világot vet e napra. Kivált D
városára nézve gyászos emlékü
Hatalmas orosz tábor állot
alatt, mely döntő ütközetre vol
lendő. Az orosz csorda hatalm
rendelkezett, mig a magyar n
maroknyi volt.
A nyers erő ellen hiába
sikra a szent lelkesedés, s a
tet. Ez elbukott.
Délutáni 3—4 óra tájban
majd kiégett hevében, mintha é
dalmában nem nézhette volna
a borzasztó gyalázatosságot,
vad ellenség mivelt a szabadsá
tott magyarok töldén.
Debreczen mellett — Görg
gára hagyatva — Nagy Sánd
állott. Kicsiny, de lelkes sereg
Azonban a zsoldos had ereje t
felülhaladá emezét.
Végre eldölt a koczka.
A magyar sereg tönkretét
oroszok kényök-kedvök szerint
kodhatának a városban és vid
Ugy is lőn.
De sokkal ismertebbek e h
letei, mint hogy annak terjedel
mertetésére szoritkoznunk kell
most sok élő tanu van a vá
ki szinről-szinre látta ama v
ményt.
Ennek ma már 24 éve.
Mi csak az emlékezet vilá
meggyujtani, hogy legalább h
emlékezésünkkel adózzunk azok
egykor életöket vitték a halá
— mindnyájunknak édes any
hazáért.
Ott a tudomány oltára e
gyeletes érzésszülte emléko
szeleg.
A városi lakosság évenké
szokta tömegesebben meglátoga
nokok sirját.
A szabadság napja, márcz
sirokat megnépesiti. Augusztus
elevenedni látszanak a sirhan
kegyeletes lélek azokkal a hős
társalogni, midőn honfiui buz
rebegi el a hősök porai felett.
Egyébbel ugy sem adóz
dicső szellemeknek.
Az elhunytak élő bajtárs
házat emelt a nemzeti kegyel
ság határain szerte emlék
tik, hogy köztisztelet tárgya
védnév. S intő például ott
emlékjelek az utódoknak.
Igaz, hogy a nemzet tört
honvédnév mellett egy sötét
melyet nem tudánk még eddi
s ez az, hogy a törvényhozás m
ideig megtagadta a jutalmat
49-ki honvédektől, a kik ped

TÁRCZA

A HETEDIK NA

Beszéli: Gilip.

— Jó reggelt kedvesem, jó
hiszen te modern hét alvó vagy
meg az ember: már idestova kilen
a nagytemplombeli óra s te még
el ágyadat? Csak meglátszik, ho
nálad valami: egy kis könnyü
borda, aki még a „wekkernél“ is
módon megmagyarázná, hogy hét óra
a városi embereknek is megvir
ki abból az ágyból, vagy azt akar
nak a mosdóasztalon álló kancs
talmát....
Nem, már annyi bátorság csa
szorult belém, hogy még e szörny
után is nyugodtan tudtam volna
Kik engem közelebbről ösm
tudják: mennyire nagy respektus
a hidegviz előtt: barátomat pedig
szavakat hozzám intézé, én ösm
arra nézve, hogy tudjam, miszer
könnyen kitelik, hogy valakit
nyakon üditsen egy kancsó most
vizzel.
Fölugrottam tehát gyorsan s
készen voltam reggeli toilettemme
— Hahó! nem oda Buda!
midőn reggeli öltözékemet megpil
azért jöttem hozzád, hogy a s
szivjam, hanem, hogy ciceronem
mint idegent vezess valahova, ah
hessen?
— Már, hogy én? Na hisz
te ugyan megjártad, ha velem
vezettetni; velem, ki....